

Szkoły wyższe nie działają w próżni, ale jako ważny element otoczenia pełnią, czy nam się to podoba, czy nie, istotną rolę w przygotowaniu młodych ludzi do życia zawodowego. Czasy głębokich przemian kulturowych, społecznych, ekonomicznych i związane z nimi wyzwania implikują nowe spojrzenie na role i kompetencje polonisty w dzisiejszym świecie. Nowe wymagania gospodarcze i zmiany na rynku pracy wymagają także od uczelni szybkiego reagowania i dostosowania oferty kształcenia do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy. Zasadnicze znaczenie w tym zakresie ma współpraca z pracodawcami, a co za tym idzie – wzmocnienie praktycznych aspektów kształcenia. Pojawia się więc potrzeba poszukiwania nowych i dobrych rozwiązań stosowanych w kształceniu polonistów, by umieli odnaleźć się w dzisiejszych warunkach pracy. Niewątpliwie konieczność podnoszenia jakości kształcenia we wszystkich jej aspektach, także w realiach dynamicznych zmian społecznych i edukacyjnych, redefiniują społeczną rolę absolwenta filologii polskiej.

Niniejsza publikacja składa się z czterech części. Pierwsza część zawiera opracowania, w których autorzy podejmują rozważania nad kondycją polonistyki uniwersyteckiej i kompetencjami studenta filologii polskiej przygotowującego się do funkcjonowania na rynku pracy. Przedstawiają tendencje zmian w polonistyce uniwersyteckiej na przestrzeni ostatnich lat, zwracają uwagę na otwieranie się na otoczenie biznesowe, które przynosi skutek w postaci praktycznych specjalizacji czy kierunków studiów. Rozważają, w jaki sposób w mocno dziś zróżnicowanym świecie tekstowym nauczyć młodych ludzi świadomego i refleksyjnego w nim uczestnictwa. Prezentują różne możliwości innowacyjnego i prorynkowego kształcenia na studiach polonistycznych.

Autorzy artykułów zawartych w części drugiej podejmują rozważania nad kierunkami zmian w kształceniu polonistów. Omawiają przyczyny oraz zakres modyfikacji dokonanych w tradycyjnym programie studiów filologicznych, przybliżają założenia, wyznaczniki, konkretne rozwiązania i uzyskane rezultaty. Wskazują na nowe technologie, które – wymuszając umiejętność poruszania się po współczesnych zjawiskach kultury – formują jednocześnie nowego odbiorcę bardzo mocno ukształtowanego przez nowoczesne media.

Trzecia część obejmuje teksty dotyczące pytań o edukację przyszłych nauczycieli języka polskiego, wyzwań, jakie stoją przed szkolną i uniwersytecką

edukacją. Autorzy artykułów skoncentrowali się na poszukiwaniu i propagowaniu takich rozwiązań edukacyjnych, które sprzyjają rozwojowi kompetencji nauczyciela polonisty. Przywołując wyniki prowadzonych badań, szukają odpowiedzi na pytanie o relacje między teoretycznym a praktycznym przygotowaniem studentów do podejmowania działań dydaktyczno-wychowawczych w szkole, wyjaśniają konieczność interdyscyplinarnego kształcenia przyszłych nauczycieli. Pokazują, w jaki sposób kompetentny nauczyciel korzysta z technologii informacyjnych na lekcjach języka polskiego, z jakimi ograniczeniami spotyka się w praktyce szkolnej, jaki jest wpływ nowych narzędzi na kształtowanie dialogu edukacyjnego z uczniem. Pojawia się próba nakreślenia możliwości i zadań, jakie w związku z sytuacją czynnego nauczyciela polonisty stają przed dydaktyką uniwersytecką.

W ostatniej, czwartej części publikacji, autorzy artykułów poruszyli w swoich opracowaniach specyfikę konkretnych zawodów, w których realizują się absolwenci filologii polskiej. Tom kończy opracowanie poświęcone analizie sprawozdań studenckich, będących efektem uczestnictwa studentów polonistyki w stażach zawodowych. Towarzysząca opiniom zawodowa auto-refleksja to bez wątpienia ważny aspekt kształcenia akademickiego.

Tak pomyślana publikacja adresowana jest do odbiorcy, któremu bliskie są problemy i wyzwania zawodowe stojące przed studentami studiów humanistycznych, a także wynikające z konieczności dostosowywania się do coraz większych oczekiwań i potrzeb rynku pracy.

Książka jest pokłosiem ogólnopolskiej konferencji naukowej *Polonista na rynku pracy*, która odbyła się w dniach 18–19 maja 2015 roku w Poznaniu. Jej organizatorem był Instytut Filologii Polskiej UAM w Poznaniu oraz Zarząd Projektu POKL *Dostosowanie modelu kształcenia studentów filologii polskiej do wyzwań współczesnego rynku pracy (ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju kompetencji informatycznych oraz informacyjno-medialnych)*.

Anita Gis, Mirosław Wobalis